

Biuletyn Polonistyczny

19.05.2022

Historia literatury

Zygmunt Krasiński w Europie. Rekonesans

Autor/Redaktor: Agnieszka Markuszewska, Mirosław Strzyżewski

Wydawnictwo:: Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu

ISBN: 978-83-231-4738-1; eISBN: 978-83-231-473

Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu zaprasza do lektury nowego tomu z serii *Zygmunt Krasiński* pod redakcją Agnieszki Markuszewskiej i Mirosława Strzyżewskiego.

Aporie, napięcia intelektualne, dylematy dziewiętnastowieczności, rozdarcie między nowoczesnością a konserwatyzmem, polskością a kosmopolityzmem, zmagania z własną egzystencją świadomie kształtowaną i przeżywaną duchowo, zawieszenie w nieustającej podróży między posiadłościami rodowymi w kraju a mieszkaniem za granicą – to wielkie problemy życia i twórczości hrabiego Zygmunta. nierozwiązywalne. Wszystko jest u niego połączone niczym pajęczna sieć ogromu spraw, jakimi żył intelektualista w XIX wieku. Ale pochodził z kraju, który nie istniał na mapie politycznej Europy. To istotna determinanta jego biografii intelektualnej i duchowej. Utożsamiał się i z Polską, i z Europą zarazem, rozważając trudne problemy społeczeństwa polskiego zawsze w kontekście europejskim. Był polskim arystokratą, ale i europejskim twórcą, estetą, podróżnikiem, czytelnikiem dzieł kształtujących tradycję dawnej europejskiej kultury i jednocześnie zwolennikiem form nowoczesnych. Po wieloletnich już zmaganiach z twórczością hrabiego jedno jest dla nas pewne: to prawdziwy „kosmos myśli” i duchowości romantyzmu, nie zaś chaos wszechświata. Dodajmy, kosmos nie w pełni jeszcze rozpoznany a rozpisany na życie i twórczość, dzieła poetyckie i korespondencję jako formę przeżywania własnej egzystencji. Nasza nowa książka ukazująca się w serii poświęconej Krasińskiemu przybliży, ale nie wyczerpuje rzecz jasna problematu europejskości hrabiego z Opinogóry. Jakże często, eksponując polski i patriotyczny charakter twórczości oraz narodowe dylematy autora *Przedświtu*, zapominamy o jego postawie prozachodniej, fascynacji estetyką i filozofią francuską, angielską, niemiecką i włoską, stąd nasze przypomnienie tego właśnie zespołu zagadnień. Zależy nam na odczarowaniu często jednostronnych interpretacji romantyzmu Krasińskiego i wpisaniu go w twórczość szerokiego kręgu europejskiej „kultury bez granic”, choćby w duchu prezentystycznych sugestii zawartych w książkach *Człowiek romantyzmu* (pod red. François

Fureta, Warszawa 2001) i nowszej Orlando Figesa *Europejczycy. Początki kosmopolitycznej kultury* (Warszawa 2021). Oczywiście nie dokonamy tego skromną publikacją. Jesteśmy jednak przekonani, że warto stawiać przed sobą nowe wyzwania i zadania. Ciągle tedy pozostaje otwarte pytanie o specyfikę romantycznej postawy i myśli Krasińskiego. Czy można o nim powiedzieć to samo, co o twórcy *Dziadów* w kontekście europejskim stwierdził Bogusław Dopart: „Adam Mickiewicz uosabia romantyzm narodowy, sprzymierzony z nurtami demokratyzacji i emancypacji społecznej, odwołujący się do tradycji wieloetnicznej Rzeczypospolitej szlacheckiej, nieobcy ideom nowożytnego humanizmu i organicyzmu, otwarty na uniwersalne wartości kultury”? A jaki romantyzm uosabia Zygmunt Krasiński?

Fragment wstępu do monografii

Spis treści

Zygmunt Krasiński w Europie? / 7

I

Mirosław Strzyżewski

Europejski romantyk z Polski. Portret subiektywny hrabiego Zygmunta / 11

Grażyna B. Tomaszewska

Europa i Sprawiedliwość. Krasiński a wyzwania współczesności / 37

Teresa Winek

„Europa przepelniona Polakami” (na podstawie listów Zygmunta Krasińskiego do Adama Sołtana) / 61

Katarzyna Westermarck

„Zostanę sam na tym świecie. Jaka to pociągająca perspektywa!” Zygmunt Krasiński wobec europejskich epidemii cholery / 85

Paulina Abriszewska

Krzętanina, rzeczy, kulisy podróży w listach Zygmunta Krasińskiego / 105

II

Ewa Szczeglacka-Pawłowska

Kontemplacyjny wymiar doświadczenia piękna. Zygmunt Krasiński wobec romantycznych koncepcji estetycznych / 123

Małgorzata Nowak

Zygmunt Krasiński jako tłumacz George’a Gordona Byrona / 135

Olga Szadkowska-Mańkowska

Hrabia Zygmunt i hrabia Vittorio. Włoskie reminiscencje w młodszej twórczości Krasińskiego / 153

Piotr Śniedziewski

Między Golfem a Wezuwiuszem – Neapol w oczach Krasińskiego i Flauberta / 175

Karol Samsel

Joseph Conrad wobec Zygmunta Krasińskiego. Scenariusze wybranych „konfrontacji” / 193

III

Jakub Pyda

Alpejskie epifanie. Ze świadomości religijnej Zygmunta Krasińskiego / 215

Michał Sokulski

Tradycjonalistyczny wymiar *Nie-Boskiej komedii* Zygmunta Krasińskiego / 239

Grzegorz Kubski

Zagadki figury literackiej misterium w *Podziemiach weneckich* / 261

Indeks osobowy / 305

Strony: 322

Słowa kluczowe: Krasiński, kosmopolityzm, egzystencja, konserwatyzm, dziewiętnastowieczność, europejskość, nowoczesność